

Warszawa, 23 marca 2021 r.
KL/133/96/AM/2021

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Pan
Marek Zagórski
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Rządu ds. Cyberbezpieczeństwa
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze, Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do toczących się obecnie prac rządowych nad *projektem ustawy Prawo komunikacji Elektronicznej oraz projektu ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej*, Konfederacja Lewiatan, poniżej, przedstawia stanowisko w zakresie dotyczącym usługi fakultatywnego obciążania rachunku oraz usług z dodatkowym świadczeniem, w kontekście ich skutków dla usług rynku finansowego, w szczególności usług ubezpieczenia.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące *projektu ustawy Prawo komunikacji Elektronicznej oraz projektu ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej*, w zakresie dotyczącym usługi fakultatywnego obciążania rachunku oraz usług z dodatkowym świadczeniem, w kontekście ich skutków dla usług rynku finansowego, w szczególności usług ubezpieczenia.

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące projektu ustawy *Prawo komunikacji Elektronicznej* oraz projektu ustawy *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej*, w zakresie dotyczącym usługi fakultatywnego obciążania rachunku oraz usług z dodatkowym świadczeniem, w kontekście ich skutków dla usług rynku finansowego, w szczególności usług ubezpieczenia.

Pragniemy zwrócić Państwu uwagę na skutki projektowanych regulacji w zakresie usługi fakultatywnego obciążania rachunku (dalej: „UFOR”), w kontekście ich skutków dla usług rynku finansowego, w szczególności usług ubezpieczenia. W związku z poniżej określonymi zasadami i wymogami prawnymi odnoszącymi się do bezpiecznego z punktu widzenia klienta (abonenta) procesu zawierania umów ubezpieczeń i skutkami, jakie dla takich umów może rodzić objęcie zakresem UFOR, postulujemy wyłączenie w projektowanej ustawie - Prawo komunikacji elektronicznej usług ubezpieczenia, które świadczone są przez operatorów, jako dystrybutorów ubezpieczeń, z zakresu usług fakultatywnego obciążania rachunku.

1. Rola operatora, jako pośrednika usług finansowych

Na wstępie należy podkreślić, że operatorzy telekomunikacyjni mogą występować w rolach określonych i uregulowanych przepisami odrębnych ustaw. Przykładem takiego działania jest wykonywanie czynności agencyjnych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1881; dalej: „UDU”). Zgodnie z treścią art. 7-9 UDU na agenta nałożonych jest szereg obowiązków w zakresie informowania potencjalnego klienta, przed zawarciem docelowej umowy, m.in. o charakterze oferowanego produktu, sposobie zawarcia umowy czy też zasadach opłacania składek. Informacje w powyższym zakresie powinny być przekazane na trwałym nośniku.

Nadmienić należy, że podobną funkcję i na podobnych zasadach, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów ustaw sektorowych, operatorzy mogą pełnić funkcję np. pośredników kredytowych.

Zgadza się, że należy zapewnić świadomość abonentów i ich bezpieczeństwo w zakresie incydentalnego, niezamierzonego zawierania umów opłacanych za pośrednictwem operatorów. W naszej ocenie jednak ryzyko dotyczące niewłaściwego informowania abonenta o zawarciu umowy i obowiązku ponoszenia opłat z tego tytułu należy oceniać z uwzględnieniem charakteru umowy i zabezpieczeń wynikających z przepisów sektorowych. Należy zdecydowanie podnieść, że inaczej niż w przypadku nabycia jakichkolwiek usług cyfrowych, nie ma możliwości przypadkowego zawarcia umowy z obszaru rynku finansowego, w szczególności ubezpieczenia lub kredytu. Powyższy wniosek nie wynika wyłącznie z rodzaju umowy, jej celu ani samej regulacji sektorowej, ale też ze sposobu dokonywania dystrybucji tego rodzaju produktów, który może mieć też charakter nie cyfrowy. Wobec istniejących wymogów regulacyjnych najczęstszą praktyką w zakresie dystrybucji produktów finansowych jest jej prowadzenie w formie bezpośredniej rozmowy z abonentem, podczas której abonent otrzymuje niezbędne informacje o produkcie, potwierdzone dodatkowo zgodnie z wymogami prawa na trwałym nośniku. W trakcie takiej rozmowy, abonent informowany jest również o wysokości i sposobie płatności składki ubezpieczeniowej w przypadku, jeżeli zdecyduje się na zawarcie umowy ubezpieczenia.

LEWIATAN

Objęcie tego typu usług i procesów regulacją dotyczącą UFOR wydaje się, zatem nadmiarowa w kontekście ochrony abonentów, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności związane z pośrednictwem w zawieraniu umów ubezpieczenia, czy też szerzej – rynku finansowego.

2. Płatność składki z wykorzystaniem rachunku operatora

Działając, jako agent ubezpieczeniowy na podstawie UDU operator może być też uprawniony do pośredniczenia w pobieraniu składki ubezpieczeniowej. Oferowana przez operatorów metoda dokonywania płatności za pośredniczenie w dystrybucji ubezpieczeń jest w naszej ocenie konstrukcją najbardziej przyjazną abonentom. Biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące zawarciu umowy abonent jest świadomy czynności przez niego podejmowanych, w tym, co do wysokości składki ubezpieczeniowej, którą będzie opłacał i formy jej zapłaty poprzez doliczenie do rachunku za usługi telekomunikacyjne.

Należy podnieść, że dla abonenta ta forma płatności jest prosta i zrozumiała. Nie wymaga dodatkowego zaangażowania abonenta do tworzenia poleceń zapłaty czy też opłacania przygotowanych blankietów. W naturalny sposób ten rodzaj zapłaty poszerza również dostępność usług ubezpieczeniowych dla osób, które nie są dalece uświadomione w procesy cyfrowe lub bankowe.

Pragniemy w tym miejscu wskazać, że aktualna definicja usługi fakturowania obejmuje również usługi wymienione w pkt 1 pisma. Usługi te pozostają usługami nie cyfrowymi, niemającymi żadnego związku z działalnością telekomunikacyjną, poza wykonywaniem usługi pośrednictwa przez operatora telekomunikacyjnego. Rola tego podmiotu, w kontekście planowanej UFOR, polega na pośredniczeniu w dokonywaniu opłaty na poczet usług finansowych, świadczonych przez regulowany podmiot. Objęcie tego typu usług przedmiotem UFOR może spowodować skutki wskazane w pkt 3 i 4 niniejszego pisma.

3. Skutek wprowadzenia wymogu zgody na UFOR na przyszłość

Zaproponowana szeroka definicja UFOR wraz przyjętym rozwiązaniem opt-in wymaga zaangażowania po stronie klienta. Należy w tym miejscu podnieść, że brak zaangażowania nie zawsze musi wynikać z braku zainteresowania z kontynuacji świadczonych usług dodatkowych, co podnosi Projektodawca, a może być wyrazem braku woli abonenta, z różnych przyczyn, do jakiegokolwiek działania czy odpowiedzi na komunikację wysyланą przez operatora.

W przypadku braku wyrażenia zgód określonych w art. 344 Ustawy – PKE operator zobowiązany będzie do nie obciążania faktury jakimikolwiek dodatkowymi opłatami. Tym samym wyłączona zostanie możliwość oferowania klientowi tej metody płatności składki ubezpieczeniowej czy też raty kredytu. Działanie takie może ograniczyć dostępność produktów o charakterze finansowym abonentom, którzy nie posiadają zdolności cyfrowych dla zrealizowania płatności w sposób odmienny, bądź też może okazać się przeszkodą w zawieraniu tego rodzaju umów w związku z koniecznością wykonania dodatkowych czynności przez klienta.

Odrębną kategorią są z pewnością osoby, które chciałyby zawrzeć umowę ubezpieczenia, jednak nie chcą zezwolić na włączanie jakichkolwiek innych usług cyfrowych i obciążanie ich opłatami za te usługi za pośrednictwem rachunku za usługi telekomunikacyjne. Takie obarczenie dodatkowymi czynnościami może też przekierować część zainteresowanych ochroną ubezpieczeniową do innych kanałów dystrybucji, obniżając dodatkowo konkurencyjność rynku telekomunikacyjnego w zakresie pośrednictwa finansowego.

member of **BUSINESSEUROPE**

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

4. Skutek dla istniejących relacji umownych

Aktualnie proponowane brzmienie przepisu art. 103 ustawy wprowadzającej ustawę – PKE wskazuje na konieczność uzyskania przez operatorów, przed dniem wejścia w życie właściwych przepisów ustawy – PKE, zgody, o której mowa w art. 344 ust 1 lub 2 oraz art. 345 ust. 2, w sposób odpowiadający warunkom ustawy - PKE.

Tym samym, w przypadku braku uzyskania zgód określonych w powyżej cytowanych przepisach, dystrybutor ubezpieczeń utraci swoje uprawnienie do pobierania składek, nadane mu przez zakład ubezpieczeń w zgodzie z przepisami obowiązującymi na dzień przed tą datą. Wskutek tego działania to abonent utraci ochronę ubezpieczeniową, być może nawet nie mając nawet świadomości jej powodu, zwłaszcza w sytuacji wyrażenia uprzednio zgód w tym zakresie na dane obciążenie. **Skutkiem braku opłacania składek będzie rozwiązanie umowy ubezpieczenia oraz zaprzestanie udzielania ochrony ubezpieczeniowej na rzecz abonenta. Nowa regulacja wprowadzi, zatem faktyczną okoliczność doprowadzenia do rozwiązania istniejących stosunków prawnych, których celem jest zabezpieczenie interesów konsumentów.**

Podobnym przykładem spośród usług świadczonych przez podmioty podlegające nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, jest wstrzymanie przez tą regulację możliwości zapłaty raty kredytu lub pożyczki, jeżeli była opłacana w omawianej formie. Proponowany mechanizm może mieć również daleko idące skutki dla konsumentów. W szczególności brak zapłaty raty może powodować powstanie zwłoki w spłacie kredytu lub pożyczki, podjęcie działań windykacyjnych przez wierzyciela czy też wpisanie konsumenta do rejestrów dłużników.

Należy niezwykle krytycznie ocenić powyższy skutek, zwłaszcza w kontekście wymogów nałożonych na dystrybutorów, o których mowa w pkt 1 pisma a także charakteru powyższych umów i ich kontraście wobec np. zamawianych przez abonentów usług cyfrowych.

5. Skutek wprowadzenia progów kwotowych na świadczenie usług

Dodatkowo wątpliwości sektora ubezpieczeń budzi sposób, w jaki określanie przez abonentów progu limitu oraz wykorzystywanie tego limitu może wpłynąć na kwestie poboru składek ubezpieczeniowych. Zgodnie z proponowanymi przepisami, abonent ma decydować o ustawieniu limitu kwotowego na korzystanie ze wszystkich usług wchodzących w zakres UFOR. Mogą to być, zatem np. usługi ubezpieczeniowe, z doliczaniem składki ubezpieczeniowej do rachunku w określonym dniu miesiąca, jak i inne usługi cyfrowe, które naliczane są do rachunku w czasie rzeczywistym. Ujęcie w ramach definicji UFOR usług ubezpieczenia, które jak wskazano w pkt 1 mają konkretne rozwiązania prawne dotyczące zawierania umów i świadczenia usług, będzie pociągało za sobą daleko idące konsekwencje zarówno dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, jak i zakładów ubezpieczeń, np.:

- w przypadku, gdy składka ubezpieczeniowa będzie miała wyższą wysokość niż limit kwotowy ustalony przez abonenta, w tym przypadku obniżenia limitu przez abonenta, to doliczenie składki do rachunku i jej opłacenie w terminie nie będzie w ogóle możliwe;
- do tożsamyh problemów może dojść nawet w przypadku ustalenia przez abonenta limitu kwotowego, który będzie wyższy niż sama wysokość składki ubezpieczeniowej, jednak przed

LEWIATAN

terminem doliczenia składki abonent skorzysta z innych usług wchodzących w zakres UFOR i wykorzysta limit.

Przywołane powyżej sytuacje są przykładami praktycznych problemów w zakresie płatności składek ubezpieczeniowych, jakie mogą powstać z powodu ujęcia umów ubezpieczeń w ramach definicji UFOR i wynikających z tego regulacji a jednocześnie wywierających bezpośredni wpływ na status umowy konsumenta.

6. Uwaga ogólna dotycząca oceny skutków regulacji

Mając na względzie powyżej opisane skutki regulacji, w szczególności opisane w pkt 4, należy podnieść, że przygotowane oceny skutków regulacji do proponowanych ustaw pomijają w zupełności negatywny wpływ proponowanych regulacji zarówno na przedsiębiorstwa oferujące już swoje usługi objęte UFOR na dzień wejścia w życie ustawy - PKE, w tym z sektora finansowego, jak i na użytkowników końcowych, w tym osoby fizyczne i konsumentów.

Podobnie też brak jest w dokumentach oceny skutków regulacji wskazania analiz dotyczących niższej konkurencyjności przedsiębiorstw telekomunikacyjnych w zakresie dystrybucji usług i produktów podmiotów trzecich, w szczególności podmiotów rynku finansowego. Co już wskazano powyżej w niniejszym piśmie, niższa konkurencyjność przedsiębiorców telekomunikacyjnych w stosunku do innych podmiotów wykonujących czynności pośrednictwa może spowodować także niższą dostępność oferowanych usług i produktów dla konsumentów.

7. Postulat zmian w zakresie Prawa komunikacji elektronicznej

Wobec powyższych argumentów i ryzyk dla abonentów oraz uczestników rynku telekomunikacyjnego oraz ubezpieczeniowego, wnioskujemy o wyłączenie z zakresu UFOR usług świadczonych przez operatorów, jako dystrybutorów ubezpieczeń na podstawie UDU. Ewentualnie poddajemy pod rozagę rozszerzenie wyłączenia z zakresu usług świadczonych przez podmioty objęte nadzorem na podstawie ustawy Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2059).

W przypadku negatywnego stanowiska projektodawcy wobec powyższego wniosku wnosimy o zmianę treści przepisu art. 103 ustawy wprowadzającej ustawę – PKE poprzez wprowadzenie zastosowania wymogów przepisów tam wymienionych wyłącznie do nowych relacji, zawieranych po wejściu w życie ustawy PKE.

W przypadku braku przyjęcia zmian zaproponowanych powyżej, wnosimy o zmianę treści przepisu art. 103 ustawy wprowadzającej ustawę – PKE poprzez zmianę spójnika „oraz” na „lub” stanowiącego łącznik przepisów ustawy – PKE tam wymienianych. Wymagane byłoby także dodanie nowego postanowienia wprowadzającego domniemanie uznania uprzedniej zgody na obciążenie rachunku usługami powtarzalnymi z art. 345 ust., 2 jako zgody ogólnej, wyrażanej w trybie art. 344 ust. 1 lub 2. Pozwoliłoby to na umożliwienie zachowania ciągłości istniejących umów bez narażania abonentów na ryzyka związane z brakiem wniesienia stosownych opłat na pokrycie swoich zobowiązań. Jednocześnie, w naszej ocenie, taka zmiana pozwoliłaby na zachowanie proporcji pomiędzy zabezpieczeniem interesów abonentów a oczekiwanym przez projektodawcę bezpieczeństwem

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

obrotu. Powyższa korekta proponowanego rozwiązania zapewniłaby, że do dalszego obciążania dopuszczone byłyby wyłącznie te usługi, których odbiorcy świadomie wyrazili zgodę na doliczanie ich kosztów do rachunku telekomunikacyjnego.

Konfederacja Lewiatan, KL/133/96/AM/2021

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

